

10. Патлачук О. В. Юридична техніка природоохоронних норм «Руської правди». Бюлетень Міністерства Юстиції України. 2018. № 12. С. 32 – 37.
11. Толочко П. П. Київська Русь. К. : Абрис, 1996. 360 с.
12. Черных С. Н. Справедливость и правда в аспекте древнерусского мировоззрения. Вестник Воронежского государственного университета. Серия: Философия. 2010. Т. 6, № 10. С. 43–46.
13. Шутак И. Д. Мониторинг правоприменения как действенное средство повышения качества правотворческой стратегии, тактики, техники. Юридическая техника. 2015. № 9. С. 835–838.

Санжаров Валерій Анатолійович,
*кандидат історичних наук, старший викладач
кафедри теорії, історії права і держави та конституційного права
ННІ права Університету державної фіскальної служби України*

ОРГАНІЗАЦІЙНА СКЛАДОВА ВИЩОЇ ЛАНКИ ЦЕРКОВНОГО ПРАВОСУДДЯ В СЕРЕДНІ ВІКИ ТА РАННЬО-МОДЕРНУ ДОБУ

Згідно канону 1442 діючого «Кодексу канонічного права» (кн. 7, гл. 3) «для всього католицького світу Римський Понтифік є верховним суддею, який вершить правосуддя або особисто, або за допомогою ординарних судів Апостольського Престолу, або за допомогою делегованих ним судів» [1, с. 250]. Два наступні канони визначають в якості ординарного трибуналу Апостольського Престолу Римську Роту, найстарший з діючих європейських судів. Історія Роти як інституту пов'язана з історією розвитку канонічного права, церковної судової системи і судового процесу.

Протягом XII-XIII ст. канонічне право значно зросло за обсягом і складністю від часів «Декрету» Граціана. «Нове право» (ius novum) XIII ст. включало тисячі папських декретів, сотні конституцій, прийнятих трьома великими Вселенськими соборами Західної церкви (Четвертим Латеранським 1215 р., Першим та Другим Ліонськими 1245 і 1274 рр.), а також канони, які прийняли незліченна кількість провінційних і місцевих соборів і синодів.

Зростає роль знавців права. Відомі каноністи все частіше ставали абатами, архідияконами, єпископами, чи архієпископами в кожному куточку західної церкви. Вони відіграють все більш значущу роль в папській курії, займаючи важливі посади і виконуючи адміністративні, дипломатичні, фінансові та судові функції. Юридична обізнаність відкриває шлях до кардиналату, а у випадках Григорія IX, Інокентія IV, Боніфация VIII, Іоанна XXII – до папської тіари.

Зростання кількості юридичних суперечок, що потрапляли на розгляд папи з усього латинсько-християнського світу, стало рушійною силою створення постійної судової інстанції в римській курії. Дослідникам не вдається визначити конкретну дату початку процесу «інституалізації», виокремлення папського трибуналу з поміж адміністративних служб курії. На думку К.В. Ньорра, можна лише намітити етапи еволюції, що призвела до поступового створення Роти: дослідник виділяє 10 таких етапів [2, с. 222-226]. У 1245 р. вперше зустрічається термін «*auditor generalis causarum palatii*», яким позначається професійний суддя. Аудітори (судді) почали виділятися з-поміж інших папських капеланів, маючи повний мандат на суддівську діяльність. Спочатку аудітори повідомляли в усній або письмовій формі результати розслідування, а папа вирішував справу; якщо аудітори були уповноважені виносити рішення, папа лишав за собою право підтвердження. Звіти і підтвердження з часом переросли в формальний акт, з кінця XIII ст. вони не згадуються у джерелах: аудитор виконував судові завдання в принципі незалежно від папи за власною ініціативою та під власну відповідальність. Аудітори мали право самостійно вирішувати справи, якщо процес був безпроблемним, а рішення очевидним. Згодом набула фіксованих форм практика суддівських консультацій з колегами. Суддя мав подвійне зобов'язання: звертатися за порадою до колег-аудиторів; у разі розбіжностей, ґрунтувати своє рішення на думці більшості [3, с. 34-63].

Цей розвиток у різновид колегіального суду, ймовірно, завершився в першій третині XIV ст.

Зростання престижу посади аудиторів, а також збільшення їх робочого навантаження викликали необхідність організаційного оформлення судової складової курії. Діяльність аудиторів почала приймати форму ієрархічно організованої корпорації. Сплеск адміністративної реорганізації інститутів папської курії, що прийшовся на авіньонський період в історії римського папства (вперше понтифік має осілу резиденцію; нова столиця займає більш центральне місце в християнському світі в порівнянні з Римом; серед пап і в їхньому оточенні правознавці – каноністи та легісти – переважають теологів) сприяв «бюрократизації» та професіоналізації папського управління та правосуддя. Конституція папи Іоанна XXII (1316-1334) «Ratio iuris» від 16.11.1331 р. зафіксувала правила та обов'язки аудиторів і нотаріусів, за вимогою ст.45 та згідно традиції її виголошували на першій офіційній сесії Роти на початку кожного судового року. Конституція встановлювала поділ аудиторів на ранги за досвідом, затверджувала практику формального колегіального прийняття судових рішень, визначала серед обов'язків нотаріусів необхідність вести облік справ в спеціальних «manuali» чи «memoriali». За понтифікату Іоанна XXII було розроблено «Formularium notariorum curie romane» – формуляр для складання юридичних актів. Регулюванню різноманітних аспектів діяльності трибуналу було присвячено «Ordo iudiciarius» або «De stilo palatii apostolici» наступного папи Бенедикта XII (1334–1342). В конституції «Ad regimen» від 10.01.1335 р. він виділив аудиторів як окрему категорію посадових осіб. Декрет Бенедикта «Decens et necessarium» від 26.10.1340 р. вперше детально розглядав роль, статус та відповідальність адвокатів і прокторів, які практикували в курії, і зокрема в Роті. Наступне унормування практики римської Роти відбудеться майже за сто років – конституціями папи Мартина V 1418 і 1423 рр., які повторювали попередні папські декрети.

Отже, згідно папських конституцій організація римської Роти виглядала наступним чином: за папським мандатом (*commissio*) справи розглядали аудітори – понад 30 за Іоанна XXII, 21 під час понтифікату Бенедикта XII. Кількість суддів була офіційно обмежена лише папою Сикстом IV наприкінці XV ст. і становила 12 осіб. Папа призначав лише трьох суддів свого трибуналу. Наприкінці XIV ст. імператор, королі Франції, Кастилії і Арагона отримали привілей призначення одного аудітора в Роту. Пізніше подібним правом були наділені правителі Болоньї, Мілана, Феррари, Венеції та Перуджі. Наряду з цим навчання та викладання канонічного права майбутніми вудіторами в провідних тогочасних університетах підкреслює міжнародний характер суддівського корпусу Роти. Вимоги до освіти і досвіду аудиторів були ретельно виписані в конституції Мартина V. На посаду могли претендувати «відомі доктори права» з не менш як трьома роками досвіду викладання права в університеті після отримання докторського ступеня. Крім того, вони повинні були мати посаду (*titulus*), яка гарантувала б річний дохід у принаймні 200 золотих флоринів, щоб мати змогу виконання обов'язків та проживання в папській курії. Нарешті, вони повинні були вести гідне життя та мати хорошу репутацію. Судді працювали під керівництвом декана Роти, який був найстаршим з аудиторів. Внаслідок віку жоден декан не працював дуже довго. Рота мала власні фінанси, тому один з аудиторів обирався скарбником для керування надходженнями, ведення фінансового обліку, збереження документів і речей в каплиці Роти.

Кожному аудітору були підпорядковані чотири нотаріуси, завданням яких було письмово зафіксувати всю документацію з доручених їм справ. На додаток до цих посадових осіб Роти на різних етапах судового процесу приймали участь адвокати і проктори, як представники сторін перед трибуналом. Вони наймалися та оплачувалися клієнтами і не мали офіційного зв'язку з Ротою, але були повинні пройти іспит і отримати ліцензію, перш ніж їм було дозволено практикувати в папських трибуналах.

Правнича практика сприяла появі нового жанру правових творів – збірок судових рішень. Аудітори почали вести нотатки і збирати їх в окремі колекції. Перші відомі напівофіційні колекції належали аудиторам англійського походження. Колекція «Рішень Римської Роти» каноніста і аудитора германського походження Вільгельма Хорборха (1320-1384) отримала найбільше поширення (збереглося 250 рукописів) [4]. Сучасні дослідження виділяють вісім колекцій, створених між 1330 і 1390 рр. Більшість цих збірок була надрукована в різному складі, починаючи з 1470 р. [5]. Незабаром збірки отримали офіційний характер і поширилися в Європі; вони додалися до апаратів глос, коментарів, підсумків, консультацій, – до всього арсеналу текстів, з яких канонічна наука черпала свої аргументи, коли хотіла встановити чи спростувати юридичну позицію. Традицію фіксації судових рішень аудиторами було перервано в XV ст., як вважають, через Велику схизму Західної церкви та Соборний рух, хоча Рота не припиняла функціонування. В XVI ст. видання колекцій судових рішень поновилося.

Таким чином, можна зробити наступні висновки:

1. Внутрішня еволюція папської курії на певному етапі розвитку призвела до поглиблення спеціалізації окремих її підрозділів, в тому числі виникнення папського суду.
2. В середні віки папський трибунал не тільки вища ланка в ієрархії судової влади, Римській Роті відводилося роль правотворчого фактора найвищої ваги.
3. Протягом класичного Середньовіччя та раннього Нового часу Римська Рота була найвпливовішою судовою інстанцією на всьому християнському Заході.
4. Організація, процедури судочинства та фіксація прийнятих рішень Римської Роти стали прикладом для наслідування для тогочасних світських судових установ.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Codex Iuris Canonici auctoritate Ioannis Pauli PP. II promulgatus, 25.01.1983. Acta Apostolicae Sedis. 1983. Vol. 75 (II). P. 1–317.
2. Nörr K.W. Über die mittelalterliche Rota Romana. Ein Streifzug aus der Sicht der Geschichte der kurialen Gerichtsbarkeit, des römisch-kanonischen Prozessrechts und der kanonistischen Wissenschaft. Zeitschrift der Savigny-Stiftung für Rechtsgeschichte. Kanonistische Abteilung. 2007. Bd.124. S. 220–245.
4. Killermann, S. Die Rota Romana. Wesen und Wirken des päpstlichen Gerichtshofes im Wandel der Zeit. Frankfurt am Main: Peter Lang, 2009. 671 s.
5. Hoberg H. Inventario dell'Archivio della Sacra romana Rota (sec. XIV-XIX) [a cura J. Metzler]. Città del Vaticano: Biblioteca Apostolica Vaticana, 1994. 212 p.
6. Santangelo Cordani A. La giurisprudenza della Rota romana nel secolo XIV. Milano: A. Giuffrè, 2001. 873 p.

Старостюк Алла Вікторівна,
кандидат юридичних наук, доцент, доцент
кафедри теорії, історії права і держави та конституційного права
ННІ права Університету державної фіскальної служби України

ЯКІСТЬ ЗАКОНУ ЯК НЕОБХІДНА ПЕРЕДУМОВА ЕФЕКТИВНОСТІ ЙОГО ДІЇ

Докорінні перетворення, які відбуваються в різноманітних сферах життя сучасного українського суспільства обумовлюють звернення особливої уваги на проблеми, які пов'язані з посиленням ролі законів як нормативно-правових актів, які мають вищу юридичну силу і спрямовані на регулювання важливих суспільних відносин.

Варто зазначити, що для ефективного функціонування правової системи суспільства важливим є не наявність великої кількості нормативно-правових актів в цілому та законів зокрема, а їх якісні характеристики. Якість

**МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
УНІВЕРСИТЕТ ДЕРЖАВНОЇ ФІСКАЛЬНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ПРАВА
КАФЕДРА ТЕОРІЇ, ІСТОРІЇ ПРАВА І ДЕРЖАВИ
ТА КОНСТИТУЦІЙНОГО ПРАВА**

**ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
«V ВСЕУКРАЇНСЬКИХ
НАУКОВО-ПРАВОВИХ ЧИТАНЬ»**

**пам'яті
доктора юридичних наук, професора,
заслуженого юриста України,
член-кореспондента Національної академії
правових наук України**

НІНИ РОМАНІВНИ НИЖНИК

*Присвячується 70 – річчю з дня народження
Ніни Романівни Нижник*

**28 жовтня 2021 року
місто Ірпінь**

Вінниця
«ТВОРИ»
2022

УДК 34(477)(063)
3-41

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Шевченко Анатолій Євгенійович – доктор юридичних наук, професор, заслужений юрист України, завідувач кафедри теорії, історії права і держави та конституційного права ННІ права Університету державної фіскальної служби України, академік Академії наук вищої школи України.

Павлюх Ольга Анатоліївна – старший викладач кафедри теорії, історії права і держави та конституційного права ННІ права Університету державної фіскальної служби України.

Рекомендовано до друку Вченою Радою
Навчально-наукового інституту права Університету ДФС України
(протокол № 8 від 15 листопада 2021 р.)

Відповідальність за достовірність фактів, цитат, власних імен, географічних назв, назв підприємств, установ, організацій та іншої інформації несуть автори матеріалів. Переклади і передруки дозволяються лише за згодою авторів.

- 3-41 **«V Всеукраїнські науко-правові читання» пам'яті доктора юридичних наук, професора, заслуженого юриста України, член-кореспондента Національної академії правових наук України Ніни Романівни Нижник»: збірник матеріалів / за заг. ред. А. Є. Шевченка. Вінниця: ТОВ «ТВОРИ», 2021. 348 с.**

ISBN 978-617-552-209-7

Збірник «V Всеукраїнських науково-правових читань» містить спогади колег, друзів, учнів та послідовників д.ю.н., професора Ніни Романівни Нижник, а також матеріали наукових досліджень працівників науково-дослідницьких установ, професорсько-викладацького складу, здобувачів вищої освіти з теорії, історії держави і права, конституційного права, адміністративного права, інших галузей права, державного будівництва та публічного управління.

© Університет ДФСУ, 2021

© Автори, 2021

© ТОВ «ТВОРИ», 2022

ISBN 978-617-552-209-7

ЗМІСТ

I. БІОГРАФІЧНІ ВІДОМОСТІ.....	10
II. СПОГАДИ ПРО ЛЮДИНУ, ВЧЕНОГО, НАУКОВЦЯ – НИЖНИК НІНУ РОМАНІВНУ.....	11

НАЧАЛЬНИК УПРАВЛІННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ ТРЕНІНГОВОГО ЦЕНТРУ
УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ УРЯДУВАННЯ
АЛЛА ВОЛОДИМИРІВНА ГРИНЬКО-ГУЗЕВСЬКА

кандидат наук з державного управління

III. СЛОВА ШАНИ І ПАМ'ЯТІ.....	19
--------------------------------	----

ДИРЕКТОР НАВЧАЛЬНО-НАУКОВОГО ІНСТИТУТУ ПРАВА
УНІВЕРСИТЕТУ ДЕРЖАВНОЇ ФІСКАЛЬНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ
ВАСИЛЬ ВАСИЛЬОВИЧ ТОПЧІЙ

доктор юридичних наук, професор,
заслужений юрист України

ЗАВІДУВАЧ КАФЕДРИ ТЕОРІЇ, ІСТОРІЇ ПРАВА І ДЕРЖАВИ
ТА КОНСТИТУЦІЙНОГО ПРАВА
УНІВЕРСИТЕТУ ДЕРЖАВНОЇ ФІСКАЛЬНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ
АНАТОЛІЙ ЄВГЕНІЙОВИЧ ШЕВЧЕНКО

доктор юридичних наук, професор,
заслужений юрист України

академік Академії наук вищої школи України

ПРОФЕСОР КАФЕДРИ ФІНАНСОВОГО ПРАВА
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВОГО ІНСТИТУТУ ПРАВА
УНІВЕРСИТЕТУ ДЕРЖАВНОЇ ФІСКАЛЬНОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ
ВІКТОР ТАРАСОВИЧ БІЛОУС

доктор юридичних наук, професор,
заслужений юрист України,

член-кореспондент Академії наук з Державного управління,
генерал-майор міліції

АКАДЕМІК АКАДЕМІЇ НАУК ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ
ВАСИЛЬ КАЛЕНИКОВИЧ МАЙБОРОДА

доктор педагогічних наук, професор,
заслужений працівник народної освіти України

ПРОФЕСОР КАФЕДРИ ПОЛІТОЛОГІЇ ТА
ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ
ВОЛИНСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ
ЛЮДМИЛА АНДРІЇВНА ПАШКО

доктор наук з державного управління, професор

ПРОФЕСОР КАФЕДРИ МЕНЕДЖМЕНТУ НЕВИРОБНИЧОЇ СФЕРИ
ДОНЕЦЬКОГО ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ УПРАВЛІННЯ (М. МАРИУПОЛЬ)
ЮРІЙ МИКОЛАЙОВИЧ КОМАР

доктор наук з державного управління, професор,
почесний професор Донецького державного університету управління,
почесний доктор Хмельницького університету управління та права.

 ВІСЬ-ПРЕЗИДЕНТ МІЖНАРОДНОЇ АКАДЕМІЇ БОГОСЛОВСЬКИХ НАУК
МИКОЛА ПАВЛОВИЧ СТРЕЛЬБИЦЬКИЙ
 доктор юридичних наук, професор,
 заслужений працівник освіти України,
 генерал-майор у відставці

IV. НАУКОВА ШКОЛА НІНІ РОМАНІВНИ НИЖНИК: СПРОБА ІДЕНТИФІКАЦІЇ.....33

Теорія держави і права; Історія держави і права; Конституційне право

<i>Антошкіна Валерія Костянтинівна</i> ОБ'ЄКТ ЮРИДИЧНОГО ТЛУМАЧЕННЯ – ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ ТА РОЗУМІННЯ.....	33
<i>Берестень Артем Валерійович</i> ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ПРАВОВОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ.....	39
<i>Вітюк Дарія Любомирівна, Грицюк Ігор Васильович, Бірюкова Інна Георгіївна</i> ПРОБЛЕМИ РЕАЛІЗАЦІЇ СТРАТЕГІЇ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНИ.....	44
<i>Гапоненко Людмила Віталіївна</i> ФОРМУВАННЯ ПРАВОВОЇ СВІДОМОСТІ МОЛОДІ КРІЗЬ ПРИЗМУ ОСВІТИ В УМОВАХ МІЖНАРОДНОГО ЗБРОЙНОГО КОНФЛІКТУ.....	50
<i>Гончарук Наталія Трохимівна</i> ПРАВОВІ ЗАСАДИ РЕФОРМУВАННЯ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ ТА МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ В УКРАЇНІ.....	54
<i>Калюжний Ростислав Андрійович, Шапенко Людмила Олександрівна</i> СУТНІСТЬ ПРАВА В УМОВАХ РОЗВИТКУ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА.....	61
<i>Камаралі Світлана Євгенівна</i> ПРОБЛЕМИ РЕФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ОРГАНІВ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ В УКРАЇНІ.....	66
<i>Комар Юрій Миколайович</i> ДОСЛІДЖЕННЯ ПОВНОЦІННОСТІ КАТЕГОРІЙ «УПРАВЛІННЯ» І «МЕНЕДЖМЕНТ» В СИСТЕМІ ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ.....	72
<i>Корінний Микола Миколайович</i> ПРАСЛОВ'ЯНИ: ВІД КОНСОЛІДАЦІЇ ПЕРШОЇ ІНДОЄВРОПЕЙСЬКОЇ ПРАБАТЬКІВЩИНИ НА ТЕРЕНАХ ПІВНІЧНО-СХІДНОЇ АФРИКИ - ДО СТАНОВЛЕННЯ ПЕРШИХ ВЕЛИКИХ СЛОВ'ЯНСЬКИХ ДЕРЖАВ НА ТЕРИТОРІЇ ЦЕНТРАЛЬНОЇ, ПІВДЕННОЇ ТА СХІДНОЇ ЄВРОПИ (X-VII ТИС. ДО Н. Е. – КІНЕЦЬ VIII – ПОЧ. IX СТ. Н.Е.).....	77
<i>Кудін Сергій Володимирович</i> ПОДАТКОВА ПОЛІТИКА УКРАЇНИ: ІСТОРИЧНО-ПОРІВНЯЛЬНИЙ АСПЕКТ ДОСЛІДЖЕННЯ.....	83

Мацелик Михайло Олексійович РЕАЛІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОЇ ПОЛІТИКИ У КОНТЕКСТІ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ.....	87
Недюха Микола Петрович, Подоляка Анатолій Миколайович, Подоляка Сергій Анатолійович ПОЛІТИКО-ПРАВОВІ ЗАСОБИ ІДЕНТИФІКАЦІЇ, ЗАПОБІГАННЯ ТА ПРОТИДІЇ КОРУПЦІЇ В ОРГАНАХ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ ТА МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ.....	89
Олефіренко Ольга Володимирівна НАЦІОНАЛЬНА СТРАТЕГІЯ У СФЕРІ ПРАВ ЛЮДИНИ: АНАЛІЗ ТА ПЕРСПЕКТИВИ.....	93
Олуйко Віталій Миколайович ВПЛИВ МАГДЕБУРЗЬКОГО ПРАВА НА СТАНОВЛЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТІ (НА ПРИКЛАДІ ПОДІЛЬСЬКИХ ЗЕМЕЛЬ).....	98
Павлюх Ольга Анатоліївна, Камаралі Світлана Євгеніївна ФОРМУВАННЯ МОРАЛЬНОГО ТА ЕСТЕТИЧНОГО ВИХОВАННЯ УЧНІВ У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ.....	103
Патлачук Василь Никифорович РАДА СТАРШИНИ ЯК СТАНОВО-ПРЕДСТАВНИЦЬКОГО ОРГАНУ ГЕТЬМАНЩИНИ У ДРУГІЙ ПОЛОВИНІ XVII-XVIII СТ.....	108
Патлачук Олександр Васильович ЮРИДИЧНА ТЕХНІКА ПРИРОДООХОРОННИХ НОРМ РУСЬКОЇ ПРАВДИ.....	115
Санжаров Валерій Анатолійович ОРГАНІЗАЦІЙНА СКЛАДОВА ВИЩОЇ ЛАНКИ ЦЕРКОВНОГО ПРАВОСУДДЯ В СЕРЕДНІ ВІКИ ТА РАННЬО-МОДЕРНУ ДОБУ.....	125
Старостюк Алла Вікторівна ЯКІСТЬ ЗАКОНУ ЯК НЕОБХІДНА ПЕРЕДУМОВА ЕФЕКТИВНОСТІ ЙОГО ДІЇ.....	130
Хаварівська Галина Степанівна ПРАВОВА КУЛЬТУРА: ОСНОВНІ ДЕФІНІЦІЇ.....	135
Черленяк Іван Іванович ЕФЕКТИВНІСТЬ ПРАВОВОЇ СИСТЕМИ КРАЇНИ З ПЕРЕХІДНОЮ ЕКОНОМІКОЮ ТА ПРОБЛЕМА ДИВЕРСИФІКАЦІЇ КОРУПЦІЙНИХ СХЕМ.....	140
Шевченко Анатолій Євгенійович ПРАВОВІ ЗАХОДИ ДЕРЖАВНИХ ІНСТИТУЦІЙ ЩОДО БОРОТЬБИ З ДІТЯЧОЮ БЕЗПРИТУЛЬНІСТЮ І БЕЗДОГЛЯДНІСТЮ У РОКИ ДРУГОЇ СВІТОВОЇ ВІЙНИ.....	145
Шевченко Дмитро Анатолійович ЩОДО ПРОБЛЕМИ ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ШЛЮБНО- СІМЕЙНИХ ВІДНОСИН В УКРАЇНІ У XVIII СТ.....	151
Шилінгов Володимир Сергійович НОРМАТИВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ НАУКОВОЇ ТА ОСВІТЯНСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЯК САМОСТІЙНА ГАЛУЗЬ ПРАВА.....	156

Цивільне право і процес

Дяченко Сергій Вікторович, Савенок Катерина Олександрівна ПРИНЦИП ЗМАГАЛЬНОСТІ СТОРІН У ЦИВІЛЬНОМУ ТА ГОСПОДАРСЬКОМУ СУДОЧИНСТВІ: СУДОВА ПРАКТИКА.....	160
---	-----

Кримінальне право та кримінологія; кримінально-виконавче право

Дідківська Галина Василівна, Карпова Вікторія Григорівна, СТАНОВЛЕННЯ МІЖНАРОДНОЇ СПІВПРАЦІ У ЗАПОБІГАННІ ЗЛОЧИННОСТІ.....	164
Долгополов Анатолій Миколайович РОЗУМНІ СТРОКИ У КРИМІНАЛЬНОМУ ЗАКОНОДАВСТВІ ТА В КОНТЕКСТІ РІШЕНЬ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СУДУ З ПРАВ ЛЮДИНИ.....	168
Мамка Григорій Миколайович, Христич Ірина Петрівна ОКРЕМІ АСПЕКТИ СТВОРЕННЯ СЛУЖБИ ПРОБАЦІЇ В УКРАЇНІ.....	172
Павлюх Ольга Анатоліївна, Павлюх Анастасія Іванівна КРИМІНОЛОГІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ТА ЗАПОБІГАННЯ ЗЛОЧИННОСТІ У СФЕРІ ОПОДАТКУВАННЯ.....	176
Топчій Василь Васильович ТЕОРЕТИКО-ПРАВОВІ ЗАСАДИ ПРОТИДІЇ ЗЛОЧИННОСТІ У ВІЙСЬКОВІЙ СФЕРІ.....	182

Фінансове право; Адміністративне право і процес; Інформаційне право

Барабаш Тетяна Миколаївна, Левицька Людмила Василівна ЩОДО ВІДНЕСЕННЯ ПОСАД ДО КАТЕГОРІЇ ПОСАД, ПОВ'ЯЗАНИХ З ВИСОКИМ І ПІДВИЩЕНИМ РІВНЕМ КОРУПЦІЙНИХ РИЗИКІВ.....	187
Глух Марина Василівна, Красько Василина Василівна ЕФЕКТИВНА ФІСКАЛЬНА ПОЛІТИКА ЯК ОДИН ІЗ ІНСТРУМЕНТІВ ДОСЯГНЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ СТАБІЛЬНОСТІ.....	193
Касьяненко Любов Михайлівна ПРАВОВІДНОВЛЕННЯ У ПОДАТКОВО-ПРАВОВОМУ РЕГУЛЮВАННІ.....	197
Косілова Ольга Іванівна ІНСТРУМЕНТИ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПОЛІТИЧНИХ ПРАВ І СВОБОД ГРОМАДЯН.....	201
Муза Олег Валентинович РЕФОРМА ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ В УКРАЇНІ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ: ПЕРСПЕКТИВИ ТА ВИКЛИКИ.....	207
Плахотнюк Наталія Григорівна ОБУМОВЛЕНІСТЬ ТА СТАН ОРГАНІЗАЦІЙНИХ ЗМІН В СИСТЕМІ ЦЕНТРАЛЬНИХ ОРГАНІВ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ УКРАЇНИ.....	212

Цимбалюк Анатолій Володимирович ФУНКЦІОНАЛЬНО-СУТНІСНЕ ПРИЗНАЧЕННЯ ПОДАТКОВИХ ПЛАТЕЖІВ.....	216
--	-----

Господарське право і процес

Боднарчук Олег Григорович, Боднарчук Оксана Іванівна, Шкурська Яна Олегівна ЩОДО УПРОВАДЖЕННЯ KEYC-МЕТОДУ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ЮРИСТІВ-ГОСПОДАРНИКІВ.....	219
--	-----

**IV. ТРИБУНА МОЛОДОГО НАУКОВЦЯ: ЗДОБУВАЧІ ПЕРШОГО-
ТРЕТЬОГО РІВНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....**

Теорія держави і права; Історія держави і права; Конституційне право

Виноградська Оксана Володимирівна, Патlachук Василь Никифорович ВИТОКИ ФРАНЦУЗЬКОГО КОНСТИТУЦІОНАЛІЗМУ. КОНСТИТУЦІЯ 3 ВЕРЕСНЯ 1791 РОКУ.....	224
Мержоєва Олена Юрійівна, Патlachук Василь Никифорович ВИКОРИСТАННЯ КІЛЬКІСНИХ ПОКАЗНИКІ У ДОЛІСДЖЕННІ КОНСТИТУЦІЇ ПРИЙНЯТОЇ 7 ВЕЛИКИМ НАРОДНИМ ЗІБРАННЯМ (1991) В РЕСПУБЛІЦІ БОЛГАРІЇ.....	227
Четверик Євкторія Володимирівна, Вітюк Дарія Любомирівна ВПЛИВ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ДЕРЖАВНО-ПРАВОВОГО ДОСВІДУ НА УТВОРЕННЯ ШВЕЙЦАРСЬКОЇ ФЕДЕРАЦІЇ (1789 – 1801 р.р.).....	232
Гулієва Земфіра Натігівна, Камаралі Світлана Євгенівна ДЕРЖАВНИЙ ЛАД ТА ПРАВО НА РУСІ В ПЕРІОД ВПРОВАДЖЕННЯ ХРИСТИЯНСТВА.....	237
Ковбасюк Вікторія Сергійівна, Камаралі Світлана Євгенівна ЛИТОВСЬКІ СТАТУТИ ЯК ОСНОВА ДЛЯ ПРАВОВОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ.....	240
Комишнюк Юрій Олександрович, Старостюк Алла Вікторівна СТАНОВЛЕННЯ НАЦІОНАЛЬНО-ПАТРІОТИЧНОЇ САМОСВІДОМОСТІ УЧНІВ ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ ІСТОРИЧНИХ ДИСЦИПЛІН.....	245
Корж Тетяна Сергійівна, Камаралі Світлана Євгенівна ПРОБЛЕМА ЗЛОЧИНУ І ПОКАРАННЯ В ПЕРІОД ІСНУВАННЯ КИЇВСЬКОЇ РУСІ.....	251
Кулик Аліна Василівна, Вітюк Дарія Любомирівна ПРАВОВА СИСТЕМА УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЕЛЬ В СКЛАДІ ВЕЛИКОГО КНЯЗІВСТВА ЛИТОВСЬКОГО.....	255
Миколаєнко Поліна Миколаївна, Вітюк Дарія Любомирівна РОЛЬ ПРАВОСВІДОМОСТІ У ПОБУДОВІ ПРАВОВОЇ ДЕРЖАВИ.....	260

<i>Мунтяну Артур Олегович, Вітюк Дарія Любомирівна</i> ФОРМУВАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕЇ НА ПОЧАТКУ ХІХ СТОЛІТТЯ.....	263
<i>Падун Олександр Вікторович, Кудін Сергій Володимирович</i> ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ ЗАКОНОДАВСТВА ЗУНР.....	268
<i>Паланська Богдана Ігорівна, Старостюк Алла Вікторівна</i> ЧИННИКИ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ПРАВОСВІДОМОСТІ ТА ПРАВОВОЇ КУЛЬТУРИ ЮРИСТА.....	273
<i>Піперков Володимир Андрійович, Камаралі Світлана Євгенівна</i> КОНСТИТУЦІЙНІ ПРАВА НАЦІЇ ЗА КОНСТИТУЦІЄЮ УНР 1918 РОКУ.....	277
<i>Полєжасва Олена, Бинюк Наталія Михайлівна</i> ПРАВА СВОБОДИ ЛЮДИНИ І ГРОМАДЯНИНА УКРАЇНИ.....	282
<i>Поліщук Вадим Андрійович, Кудін Сергій Володимирович</i> РОЗВИТОК ВЗАЄМОВІДНОСИН ДЕРЖАВИ ТА СУСПІЛЬСТВА.....	287
<i>Рогова Ольга Павлівна, Старостюк Алла Вікторівна</i> УТВОРЕННЯ ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКОЇ НАРОДНОЇ РЕСПУБЛІКИ ЯК ВАЖЛИВИЙ ЕТАП НА ШЛЯХУ ДО ДЕРЖАВНОЇ НЕЗАЛЕЖНОСТІ УКРАЇНИ.....	291
<i>Северин Володимир Васильович, Вітюк Дарія Любомирівна</i> ПРАВОВІ ТРАДИЦІЇ УКРАЇНИ ЯК СКЛАДОВА СПАДКОЄМНОСТІ УКРАЇНСЬКОГО ПРАВА.....	296
<i>Слободяник Вероніка Володимирівна, Старостюк Алла Вікторівна</i> ДО ПИТАННЯ РОЗБУДОВИ ПРАВОВОЇ ДЕРЖАВИ В УКРАЇНІ.....	301
<i>Спасіченко Олена Олексіївна, Старостюк Алла Вікторівна</i> ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ.....	305
<i>Судак Валерія Олександрівна, Берестень Артем Валерійович</i> КОНЦЕПЦІЯ ЗЛОЧИНІВ ПРОТИ ЛЮДЯНОСТІ.....	309
<i>Парфентьєв Владислав Вадимович, Вітюк Дарія Любомирівна</i> ПРОФЕСІЯ ЮРИСТА В СУЧАСНИХ УМОВАХ РОЗБУДОВИ ПРАВОВОЇ ДЕРЖАВИ.....	313
<i>Хомуїло Аліна Олександрівна, Бинюк Наталія Михайлівна</i> ФОРМИ ПРАВОПОРУШЕННЯ І ЮРИДИЧНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ...316	
<i>Царик Владислав Віталійович, Старостюк Алла Вікторівна</i> РОЛЬ ПОЗАКЛАСНОЇ І ПОЗАШКІЛЬНОЇ РОБОТИ З ІСТОРІЇ В НОВІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ШКОЛІ.....	320
<i>Швайко Іван Євгенійович, Ільницька Олександра Ростиславівна, Павлюх Ольга Анатоліївна</i> УРЯД ЯК ОРГАН ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ В УКРАЇНІ.....	325
<i>Яремич Людмила Владиславівна, Кудін Сергій Володимирович</i> ВІПРОВАДЖЕННЯ НОВІТНІХ ПЕДАГОГІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПРИ ВИКЛАДАННІ ІСТОРІЇ ТА ПРАВОЗНАВСТВА.....	329

Цивільне право та процес

<i>Гонцовська Ліана Володимирівна, Дяченко Сергій Вікторович</i>	
ПРОЦЕСУАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ РОЗГЛЯДУ СПРАВ ПРО СПАДКУВАННЯ.....	335

<i>Столяр Вікторія Сергіївна, Самілик Людмила Олексіївна</i>	
ДОКАЗИ І ДОКАЗУВАННЯ В ЦИВІЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ.....	340

Господарське право і процес

<i>Савенок Катерина Олександрівна, Роженьюк Олена Олександрівна</i>	
ПЕРЕВАГИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ІНТЕРНЕТ – МАГАЗИНІВ В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ В РОЗДРІБНІЙ ТОРГІВЛІ.....	344